

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Cantvariensi Archiepiscopo S.R.E. Cardinali & coepiscopis suis cum ipso
pariter exulantibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

monasterij possessiones & alia quæ à prædecessoribus suis vel aliis illicitè alienata invenerit vel distracta, discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus, si qui super hoc contradictores apparuerint vel rebelles, vos ipsos, cum ab eo fueritis requisiti, ratione prævia per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescatis. Quod si non omnes &c. duo vestrum &c. Tu denique, fili Abbas, super te ipso &c. Datum 11. Idus Februarij, pontificatus nostri anno decimo quinto.

CANTVARIENSI ARCHIEPISCOPO
S. R. E. Cardinali & * cœpiscopis suis
cum ipso pariter exultantibus.

* Vide infra
pag. 727.

Epist. 233
Eos consolatur
in afflictione.

OMne gaudium existimare debetis cum in tentationes varias incideritis, eorum exemplo qui gaudentes ibant à conspectu concilij, quoniam digni sunt habiti contumelias pro nomine Iesu pati. Beati namque sunt illi qui persecutionem propter justitiam patiuntur; quoniam cum probati fuerint, accipient coronam vitæ, quam repromittit Deus diligentibus se. Fidelis enim est Deus, qui suos fideles non patitur supra posse tentari, sed facit in tentatione proventum. Nam quod facit flagellum grano & fornax auro, id efficit persecutio viro justo, qui ratione fidei, ex qua vivit, similis est grano sinapis, quod quanto plus tunditur, tanto fortius inardescit; ut probatio suæ fidei multo pretiosior fiat auro, quod per ignem non consumitur, sed probatur. Vos ergo, fratres, non deficiatis in tribulationibus vestris, quas pro libertate ac justitia Ecclesiæ toleratis, quoniam in servis suis Dominus consolabitur, qui misericordiarum est pater & totius consolationis est Deus, in gaudio meti faciens quod in lacrymis seminatur. Ipse quidem post nubilum facit serenum, & post tempestatem tranquillum. Ipse post lamentationem & fletum, gaudium & exultationem inducit: qui lucem creavit post tenebras, & post vesperam fecit mane: quoniam ad vesperum demorabitur fletus, & ad matutinum lætitia. Quod ille bene noverat qui dicebat: *Convertisti planctum meum in gaudium mihi: præcinxisti me lætitia, ut cantet tibi gloria mea, & non compungar.* O quantæ mercedis est apud Deum, quantæ laudis est apud homines, spiritualia temporalibus anteferre, ut temporalia spiritualibus postponantur! Exilium sustinere pro patria, pro divitiis paupertatem, injuriam pro honore, pro quiete laborem! Verum attendite diligenter quid ille gloriosus mar-

tyr & Pontifex vester pertulerit pro hac causa; & intelligetis pro certo quod in vestro certamine ipsius est martyrium innovatum, immo ipsius agonis palma vobis est feliciter reservata, qui ducem certaminis tamquam fortis athleta sequimini ad triumphum. Nisi enim hujus causæ is esset effectus, quæ utilitas in sanguine suo, qui gladiis effusus est impiorum? Non enim sub altari Dei frustra clamat anima interfecti propter verbum Domini & propter testimonium quod habebat, voce magna dicendo: *Vsquequo, Domine sanctus & verus, non iudicas, & vindicas sanguinem meum de iis qui habitant super terram? & ditam est illi ut requiesceret modicum adhuc tempus, donec impleantur conservi.* quoad vos sano potest intellectu referri, qui conservi ejus existitis, servitum exequendo divinam, ut sponsam Christi à servitute liberetis humana. Quia non sumus filij ancillæ, sed liberæ, qua libertate nos unigenitus Dei filius liberavit. Interrogate, quæso, conscientiam ipsi vestram, nisi respondeat ipsa vobis quod tolerabilis est honorabilem persecutionem extra patriam sustinere quam in patria perpeti vilissimam servitutem, longè perfectò pejorem quam olim populus Israël in Ægypto sub Pharaone in luto & latere sustinebat. Et nunc induratum est cor Pharaonis, nec dimittet Israeliticum populum nisi tandem in manu valida, ut post fordes Ægypti sacrificet Domino in deserto. Confidite, fratres, quod idem Deus per alterum Moysen liberabit populum suum de servitute novi Pharaonis in manu forti; & cum fuerit mirabiliter liberatus, cantabit Domino gloriosè quod equum & ascensorem projecit in mare, qui Deum sibi non posuit adiutorem, sed in sua prævaluit vanitate, qui gloriatur cum malè fecerit, & in pessimis rebus exultat; qui factus est sicut equus & mulus, in quibus nullus est intellectus; ita in reprobum sensum datus ut cor ejus commutatum sit ab humano, eique cor feræ sit datum, ut de ipsius conversione penè penitus desperetur, nisi cum misericorditer & mirabiliter in virum alium ille muret qui vocat impios & non sunt & de lapidibus suscitavit filios Abrahæ; aut gravior illi vexatio tribuat intellectum, si forte oculos suos levet in cælum & sensus suos illi reddatur & altissimo benedicat. Nos sanè, qui ex intimo cordis affectu passionibus vestris compatimur & doloribus condolemus, non cessamus extendere manus nostras & in virga percutere donec vos libere

Dominus in mirabilibus suis, quod non in longinquum futurum esse credimus & speramus. Et licet cogitatum vestrum iactare debeatis in Deum & sollicitudinem vestram in illum proicere qui non deserit sperantes in se nec de sua misericordia praesumentes, ne tamen ipsum fortasse tentetis si cooperari negligatis eidem, satagite operari, quantum iuste ac honeste potestis, cum omni diligentia & cautela, nihil de contingentibus omittentes, ut ille vos & in praesenti & in futuro remuneret pro cuius gloria & honore graves & grandes sufferitis injurias & pressuras. Mittimus autem vobis litterarum re scriptum quas nuntiis nostris pro pace reformanda tribuimus praesentibus interclusum.

IOHANNI ILLUSTRI
Regi Angliae, spiritum consilij sanioris.

Avditis verbis nuntiorum tuorum, qui ad nostram praesentiam pervenerunt, etsi non illa nobis ex parte tua sufficienter obtulerint quae sunt ad satisfactionem sufficientia competentem super multis & magnis injuriis & iacturis quas longo jam tempore intulisti Ecclesiae Anglicanae contra divini nominis gloriam & apostolicae sedis honorem, in periculum animae ac dispendium famae tuae, adhuc tamen experiri volentes utrum te revocare possimus ab errore ad veritatem, ecce tibi benedictionem & maledictionem proponimus, ejus exemplo qui per Moysen famulum suum benedictiones & maledictiones proposuit filiis Israel, ut eligas quam malueris, vel benedictionem, si satisfeceris, ad salutem, vel maledictionem, si contempseris, ad ruinam. Licet enim quaedam nobis litteras destinaveris, quibus asseruisti habiturum te ratum quicquid Abbas de Bello loco & frater A. Marcel & alij quatuor nuntij tui super negotio Cantuariensis Ecclesiae agerent coram nobis, quia tamen ex iis non nisi tres ad nostram pervenere praesentiam, ij sine aliis nihil facere poterant secundum earundem continentiam litterarum. Praeterea non agitur tantum de negotio Cantuariensis Ecclesiae, sed totius Ecclesiae Anglicanae, quam impie persequendo niteris ancillare, propter quod anathematis meruisti vinculo innodari. Ii vero tres nuntij nobis ad ultimum obtulerunt quod secundum illam formam satisfacere promittebas quam per dilectos filios Pandulphum Subdiaconum & fratrem Durandum familiares nostros tibi curavimus destinare. Verum cum per te steterit quod minus secun-

dum eandem formam pax fuerit reformata, & postea pejora prioribus attentaveris, nos ad eam, quae pro majori parte gratiam continebat, minime jam tenemur, cum ipsa gratia reddideris te indignum. Ut autem vincamus in bono malum & omnem tibi excusationis materiam auferamus, adhuc eam parati sumus servare, si utque ad Kalendas Junij proximè venturas per juramenta quatuor^a Baronum tuorum jurantium, te praesente ac mandante, in animam tuam, & per patentes tuas litteras re promiseris quod eam fideliter & efficaciter adimplebis secundum expositiones & explanationes quas ad omnis dubitationis scrupulum removendum duximus adhibendas, & infra eundem terminum hoc totum significaveris per tuas patentes litteras venerabili fratri nostro Stephano Cantuariensi Archiepiscopo & qui cum eo sunt Episcopis suis. Alioquin ejus exemplo qui populum suum de servitute Pharaonis in manu valida liberavit, Anglicanam Ecclesiam in forti brachio de servitute tua studebimus liberare; praedicentes nunc tibi veraciter & constanter quod si pacem recipere, cum vales, non vis, cum volueris non valebis, eritque inutilis poenitentia post ruinam; sicut per eorum exempla potes cognoscere qui diebus istis similia praesumpserunt. Formam verò quam praefatis nuntiis nostris injunximus praesentibus tibi litteris mittimus interclusam.

PACIS ET RECONCILIATIONIS
leges.

Expositiones autem & explanationes sunt istae. In primis itaque solemniter & absolute jurabis stare mandatis nostris coram Legato vel delegato nostro super omnibus pro quibus a nobis excommunicatus exis, & veram pacem ac plenam securitatem praestabis venerabilibus fratribus Stephano Cantuariensi Archiepiscopo, Willemo Londoniensi, Eustachio Eliensi, Aegidio Herefordensi, Iocelino Bathoniensi, & Huberto Lincolnensi Episcopis, ac dilectis filiis Priori & monachis Cantuariensibus, Roberto quoque filio Vvalteri, & Eustachio de Vesli, necnon ceteris Clericis & laicis hoc negotium contingentibus, praestando simul coram eodem Legato vel delegato nostro publice juramentum quod ipsos cum suis nec laedes nec laedi facies aut permittes in personis & rebus, eisque omnem indignationem dimittes, & in gratiam tuam eosdem recipies, ac bona fide tenebis, quodque praefatos Archie-

^a Vide lib. 16. epist. 76 & Matthaei Paris. ad an. 1213.

Sacramentum Regis secundu hanc formam extat lib. 16. epist. 76. & apud Matthaei Paris. ad an. 1213.

Epist. 114.
De negotio
Archiepiscopi
Cantuariensis
Vide infra epist.
117. & 169.
118. 119. 121.
122. 123. 124.
125. 126. 127.
128. 129. 130.
131. 132.
133. 134. 135.
136. 137. 138.
139. 140. 141.
142. 143. 144.
145. 146. 147.
148. 149. 150.